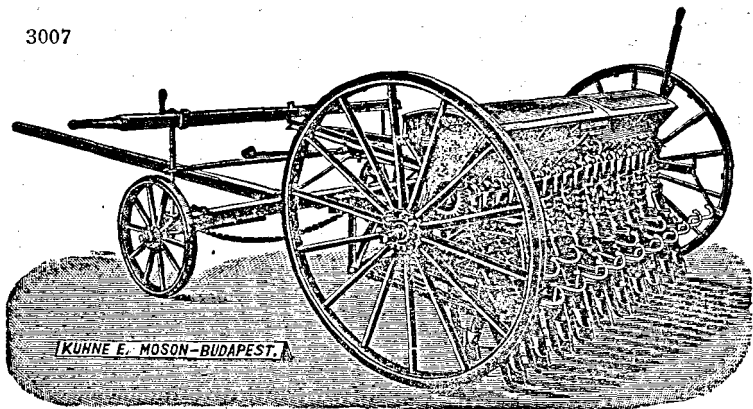


3007

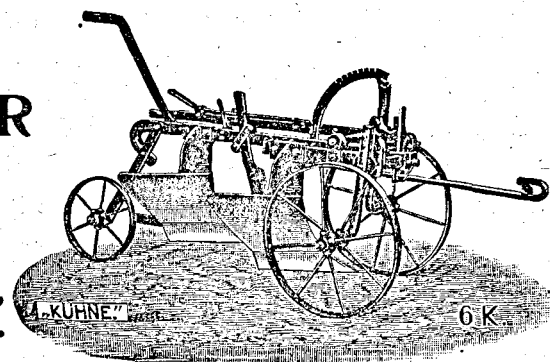


Tarlóhántásra: ♦

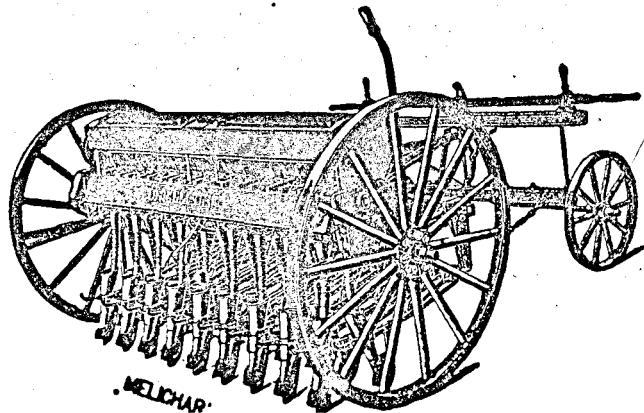
négyvasu ekéket, hat- és nyolcvasu kultivátorokat, továbbá elsőrendű egy- és többvasu ekéket, különféle boronákat, hirneves „Mosoni Drill” és „Vera II” sorvetőgépeket, sorbatrágyázó „Royal Drill” kombinált vetőgépeket, láncos műtrágya-szorókat,

rostákat, szüretelő eszközöket stb. szállít:

KUHNE „MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR
RÉSZV.-TÁRS. Főraktár: Budapest.
♦
MOSONBAN. Fiókraktárak:
Debrecen, Temesvár,
Kaposvár, Szabadka.



IMPERATOR



műtrágyaszórával egyesített sorbavető- és sorbatrágyázó egyetemes vetőgépeink értékes előnyei a jelenlegi viszonyok mellett különösen fontosak. Az e géppel elérhető:

egyenletes vetés,

valamint a **műtrágya sorbavetése** a vetőmag és műtrágya nagyfoku megtakarítását eredményezik.

**EREDETI
MELICHAR „UNIKUM DRILL”**

sorvetőgépeink szerkezeti egyszerűségükben rejlő tökéletességüknél és jó munkateljesítményüknél fogva világhírnévre tettek szert. **Óvakodjunk utánzatoktól!**

Bächer Rudolf – Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond Budapest, VI., Teréz-körút 26. sz.



Patkánin

Név és védjegy
törvényes
szabadalom

patkányirtó szer

ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány, Patkánin gyáranak vezetősége Nagybecskerekén.

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

3173

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

Reitter Oszkár nagybecskereki főkapitánynak teljesen biztos hatású találmánya (nem mérge) emberre és állatra cseppet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elegendő körülbelül 120 patkány kiirtásához. Ismertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdasághoz hány doboz szükséges a teljes kiirtáshoz — kérésre

KOLOZSVÁRI

TAKARÉKPÉNZTAR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám.

3006

□□□

Alapjai: 3 millió 347,000 korona.

Elfogad: takarékbetéteket legelőnyösebb kamatoztatás mellett

és azokat a moratórium korlátozó határozmányaitól eltekintve

bármikor azonnal visszafizeti,

miáltal módot óhajt nyújtani a közönségnek, hogy pénzfelteslegeit a háboru tartama alatt is biztos helyen elhelyezhesse.

Uj intézeti székházában külön e célra épített pánccétermében

tűz- és betörésmentes rekeszeket

és értékeket tartalmazó ládák részére

tresort tart a közönség rendelkezésére.

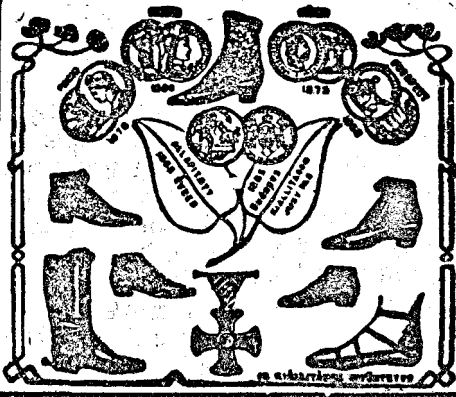
MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Főhívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangú műhelyében a legjobb anyagból, legújabb divatszerint készült közkedveltségű

férfi és női cipőraktárára

3008



Megrendelés után készít amerikai és francia vagy bármily tetszés szerinti fazonu cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték; után, de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével eszközöltetnek. — Kiváló tisztelettel: Matutsek József.

Katona-mentes

gazdasági gépész-kovács, családós

állást keres

1916. január hó 1-én való belépésre.

Több évig nagyobb uradalma-
makba e minőségben szolgált s jelenleg is állásba van. A szakmába vágó megbeszélés levél által. — Megkeresés: A kiadóhivatalba.

3214

Haszonbéri hirdetés.

A Magyarországi Unitárius Egyház azonnal haszonbérbe adja a Kovács Dénes és neje Bencze Anna-féle alapítványi birtokát. A birtok fekszik Torda-aranyos vármegye Bágyon község határában, (Tordától 4 kilométerre), területe mintegy 312 kat. hold. szántó és rét, teljesen sík területen.

Bővebb felvilágosítást lehet nyerni Kolozsvárt, Kosuth Lajos-u. 12 sz. az unitárius kollégium pénztári hivatalában.

3213.

Jószágfelügyelőség.

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGGÉSZITŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

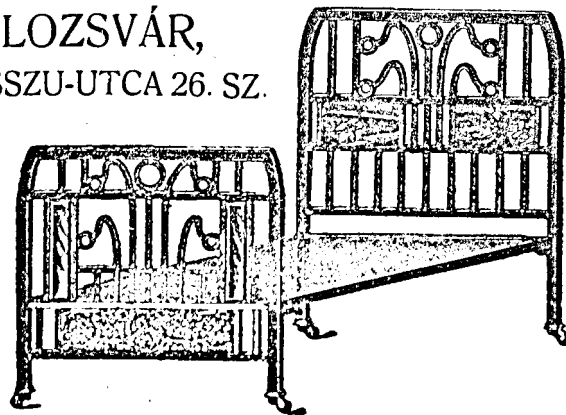
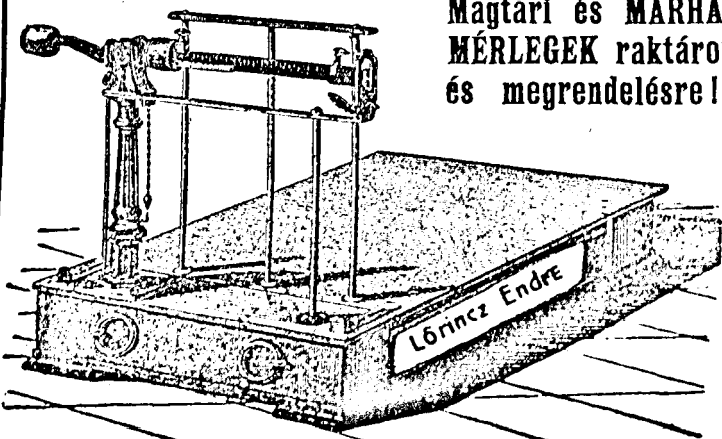
3111

Magtári és MARHAMÉRLEGEK raktáron és megrendelésre!!

ELVÁLLAL:

Vas és fémből előállítható szakmájába vágó minden munkát. Kórházak, szállodák, gazdaságok, istállók, tehenészetek stb. fa, vagy fémbutorral való berendezését. Folyósó, lépcső és sirrácok készítését. Gazdasági és kerti kerítéseket Kerti butorokat és sátrakat. Réz- és vaságyakat és butorokat, stb.

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK



Költségvetéseket és rajzokat kívánatra díjtalanul
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLÓZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A termés	297
A borárok emelkedése	299
Gyümölcszedés és eltartás. G. sz.	299
Kormányintézkedések	300
Vegyes közlemények	300
Hirdetések.	

A termés.

— Kukorica, burgonya, cukorrépa. —

A földmivelésügyi miniszterium tegnap újabb termésbecslést tett közzé, a melyek főleg a kapásnövényekkel és a szőlők termésreményességével foglalkozik. A mi az előbbieket illeti, a jelentés a legutóbbi becslésben feltüntetett területi adatokat változatlanul hagyta, ellenben az újabb jelentések alapján módosította a holdankénti termésátlagot. Az egyes terményeknél a szeptember 12-iki jelentésben foglalt adatokkal összehasonlítva, a következőleg módosul a termésátlag:

szemes tengeri	10.56	(10.82)	mázsa
burgonya	51.27	(51.09)	„
cukorrépa	136.09	(136.56)	„

A mint látható, a burgonya termésátlagát ezuttal kedvezőbbnek tüntették föl, mint a legutóbbi jelentésben, s ennek megfelelően a várható termést, (ugyanakkora területet feltételezve), 56,854.000 mázsára becsülik. Ez a szám kedvezőbb ugyan a szeptember 12-iki becslésben foglalt adatnál, (56,658.726), ellenben a augusztus 21-ikén publikált első becslés szintjét (59,384.224 mázsa) még nem érte el. Ez az adat azért fontos, mert az idén először fog történni, hogy a burgonya iránt kereslet lesz burgonyalisztgyártás céljából is.

Rendkívül fontos ipari terményünkről, a cukorrépáról, a melyet a cukor- és a szesz ipar fontos nyersanyagául tekint, a mai becslés szerint 23,421.000 mázsa lesz a termésünk, a tavalyi 40,143.053 mázsával szemben. Az utóbbi mennyiség 130 mázsás átlaggal 308.873 holdon termelt.

A tengeri-termésről közzétett adat megnyugtathatja a hízolókat, a kik vállára súlyos problémaként nehezedik e fontos takarmánycikk megszerzése. A jelentés szerint a tavalyi 43.7 millió mázsával szemben 46 millió métermázsa kukoricatermés várható az idén. Valósággal megváltás lenne sertésstenyésztésünkre, valamint az ezzel kapcsolatos kereskedelmi és iparágakra, ha a régi tengeri termés maradéka az ujjal együtt minél előbb és minden részrehajlástól mentesen kerülne forgalomba és — a mi nem kevésbé fontos, — ha az idén nem romlana

meg a szokásos tíz millió mázsa, abból a célból, hogy a szeszfőzés céljaira engedtesék át.

Végül a mi a takarmány neműeket illeti, az erről való jelentés megnyugtató eredményt ígér. A gyümölcsstermés ellenben már csak közepes, a szőlő pedig alig bírt megbirkózni a mostoha időjárással és megsínylette a rézgalic-hiányt.

E jelentés általános részében a legfigyelemreméltóbb a jövő évi termés előkészítéséről szóló jelentés. E szerint az őszi szántás-vetés már országsszerte megindult s minthogy a talaj kellő nedvessége és porhanyóssága kedvező, a gazdák mindenütt azon igyekeznek, hogy a kedvező időjárást a legjobban kihasználják. Erejük azonban itt-ott véges és jószándékuk küzd az igáserő, valamint a munkáskéz hiányával. Ennek folytán a jelentés szerint még igen sok a megmunkálatlan és bevetetlen föld, őszi vetést pedig alig lehet látni! Hogy tehát a rendes körülmények közt ősziekkel bevetni szokott terület a folyó évben is be legyen vethető, hosszantartó kedvező időjárásra lenne szükség.

A cséplés munkája sincs még befejezve. A gabonafélék betakarítását a legnagyobb hegyvidékek kivételével legnagyobb részben már befejezték ugyan és csupán a zab hordása van még néhol folyamatban, a nagyobb uradalmak több helyen még az Alföldön és a Dunántul is csépelnek, mert az augusztusban és szeptember elején járt gyakori esőzés ezt a munkát általában egy-két héttel visszavetette. E késői cséplések eredménye, sajnos, itt-ott nem felel meg a várakozásnak sem.

Serényen folynak különben a külső gazdasági munkálatok is, mint a burgonyaszedés, helyenkint már a tengeritörés, továbbá a cukor-repaszedés és szállítás; a lóhere, lucerna, csalamádé és sarju utolsó kaszálása, szárítása és betakarítása; a trágyahordás és teregetés, a szüretelés, a gyümölcszedés és aszalás, a hüvelyesek és a kerti vetemények szedése stb, mely munkálatok sok helyen szintén megkéstek. E miatt néhol most a kedvezőbb idő beálltával munkatorlódás észlelhető.

Az egyes termékekről ezek a részletek számolnak be:

A tengeri.

A tengeri érésére az utóbbi szárazabb, nappal elég meleg időjárás általában igen jó hatással volt, úgy hogy ma már alig hallható az aggodalom, amely a kellő beérés tekintetében két héttel ezelőtt még elég általános volt.

Az alföldi és a dombos vidékeken főleg a korai tengeri az utóbbi két hét alatt már ez ideig is szépen beért, úgy, hogy törését több helyen megkezdették. A késői fajták a hegyvidékeken még zöldek ugyan, ha azonban a mostani kedvező időjárás tovább tartana, a tel-

jes beérés szintén remélhető volna. Az e tekintetben még főnnálló bizonytalanságra vezethető vissza a jelen termésbecslésnél a legutóbbival szemben mutatkozó kisebb mérvű csökkenés. A statisztikai hivatal adatai szerint ez évben a tengerivel bevetett terület 4.356.113 holdat tesz ki. E területen a gazdasági tudósítók és gazdasági felügyelőségek adatai szerint kat. holdanként átlag 10.56 mm., vagyis összesen 46,029,000 métermázsa szemes tengeri remélhető.

Országos összesítés szerint termelt:

A Duna-Tisza közén 976.331 holdon 11.22 mázsa átlagos terméssel 10.960.963 mázsa. Tavaly 12,190.895 mázsa. A Duna jobbpartján 562.198 holdon 12.35 mázsa átlagos terméssel 6,942.62 mázsa. Tavaly 6,380.740. A Duna balpartján 116.453 holdon 10.04 mázsa átlagos terméssel 1,169.732 mázsa. Tavaly 1,288.641 mázsa. A Tisza jobbpartján 120.451 holdon 7.59 mázsa átlagos terméssel 915.026 mázsa. Tavaly 787.687 mázsa. A Tisza balpartján 717.530 holdon 10.03 mázsa átlagos terméssel 6,201.558 mázsa. Tavaly 5,433.482 mázsa. A Tisza-Maros szögén 1,177.290 holdon 11.31 mázsa átlagos terméssel 13,222.067 mázsa. Tavaly 12,428.170 mázsa. A Királyhágón tul 685.865 holdon 8.19 mázsa átlagos terméssel 5,617.813 mázsa. Tavaly 5,259.205 mázsa. Összesen 4,356.118 holdon 10.55 mázsa átlagos terméssel 46,029.661 mázsa. Tavaly 43.768.920 mázsa.

A burgonya.

A burgonya szedését megkezdették. A korai fajtákat legtöbb helyen már ki is szedték. A mélyebb fekvésű földekben elég sok a rothadt gumó, bár a legutóbbi szárazabb időjárás a rothadás nagyobb mértékű terjedését megakasztotta.

A terméskilátás így némileg javult. Homokos és lazább földekben mindenütt szép és egészséges. A többnyire csak helyi jellegű említett rothadástól eltekintve, a burgonyatermés általában elég jónak mondható. A statisztikai hivatal adatai szerint ez évben a burgonyával beültetett terület 1,108.798 katasztrális holdat tesz ki. Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a gazdasági felügyelőségek adatai szerint katasztrális holdanként átlag 51.27 métermázsa, vagyis összesen mintegy 56,854.000 métermázsa burgonya-termés várható. A múlt évben 1,064.277 katasztrális hold területen átlag 49.93 métermázsa, vagyis összesen 53,143.261 métermázsa burgonya termelt.

Országos összesítés szerint termelt az idén: A Duna-Tisza közén 120.680 holdon 39.60 mázsa átlaggal összesen 5,135.497 mázsa. Tavaly 4,937.891 mázsa. A Duna jobbpartján 235.045 holdon 50.61 mázsa átlaggal összesen 11,896.677 mázsa. Tavaly 10,948.358 mázsa. A

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

Saját székház. — Saját borbincék Budafokon.
— Raktárak: Nyugati pályaudvar, XX. számú közraktár. — Sertéshizláló-telepek Kőbányán.

1. Alaptőke jelenleg	— — — — —	1,270.000 korona.
2. Tisztviselők és szolgák nyugdíjintézete	— — — — —	730.000 korona.
3. Tartalékalap	— — — — —	320.000 korona.
4. Betéti állomány jelenleg kb.	— — — — —	3,500.000 korona.

Beosztás:

- | | | |
|---------------------------|--------------------------|-------------------------|
| 1. Vetőmagosztály | 4. Géposztály | 7. Tenyészállatosztály |
| 2. Gazdasági anyagosztály | 5. Gabonaosztály | 8. Borértékesítőosztály |
| 3. Szőlészeti osztály | 6. Abraktakarmányosztály | 9. Biztosítási osztály |
10. Pénz- és hitelügyosztály: Betétek folyószámlára: takaré- és gazdasági üzemtőkék szövetkezetünkénél való elhelyezése.

Tájékoztató és belépési nyomtatványok rendelkezésre állanak.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok Fiu- és leánykafehérmű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utódai

fehérmű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.

Telefonszám 567.



Mátrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szak-szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gyapju és csipke-függönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

Duna balpartján 260.408 holdon 62.46 mázsa átlaggal összesen 16,265.236 mázsa. Tavaly 15.108,555 mázsa A Tisza jobbpartján 211.211 holdon 50.16 mázsa átlaggal összesen 10,596.128 mázsa. Tavaly 11,151.006 mázsa A Tisza balpartján 160.162 holdon 42.67 mázsa átlaggal összesen 6,834.414 mázsa. Tavaly 6,633.655 mázsa. A Tisza-Maros szögén 36.592 holdon 44.24 mázsa átlaggal összesen 1,618.911 mázsa. Tavaly 1,147.250 mázsa. A Királyhágón tul 75.7000 holdon 59.54 mázsa átlaggal összesen 4,507.438 mázsa. Tavaly 3,216.546 mázsa. Összesen 1,108.798 holdon 51.27 mázsa átlaggal összesen 56,854.301 mázsa. Tavaly 53,143.261 mázsa.

A cukorrépa.

A cukorrépa az utóbbi szárazabb és nappal elég meleg időjárásban jól fejlődött s a délibb vidékeken már beérett, úgy, hogy szedését több helyen megkezdették. A munkaerő hiányos volta miatt a gaz annyira elszaporodott közte, hogy szedőmunkálatokat e miatt a rendesen lassabban lehet végezni. Terméskilátása a legutóbbi hivatalos jelentésben közölt becsléssel körülbelül azonos.

A statisztikai hivatal adatai szerint a folyó évben cukorrépával bevetett terület 186.793 kat. holdat tesz ki. Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek adatai szerint kat holdanként 136.09 métermázsa, vagyis összesen mintegy 25,421.000 métermázsa cukorrépa remélhető. A múlt évben 308.873 kat. holdon átlag 130.000 métermázsa, vagyis összesen 40,143.053 métermázsa cukorrépa termett.

Országos összeírás szerint termelt az idén: Duna-Tisza közén 24.603 holdon 129.07 átlagos terméssel 3,175.511 mázsa termelt. Tavaly 5,481.436 mázsa. A Duna jobbpartján 53.509 holdon 150.81 átlagos terméssel 8,069.066 mázsa. termelt. Tavaly 13,028.637 mázsa. A Duna balpartján 63.320 holdon 135.13 átlagos terméssel 8,556.432 mázsa termelt Tavaly 12,482.059 mázsa. A Tisza jobbpartján 10.451 holdon 108.94 átlagos terméssel 1,138.549 mázsa termelt. Tavaly 1,997.620 mázsa A Tisza balpartján 13.058 holdon 125.89 átlagos terméssel 1,643.979 mázsa termelt. Tavaly 3,110.617 mázsa. A Tisza-Maros szögén 14.818 holdon 127.52 átlagos terméssel 1,889.622 mázsa termelt. Tavaly 2,833.272 mázsa. A Királyhágón tul 7034 holdon 134.71 átlagos terméssel 947.57 mázsa termelt. Tavaly 1,209.412 mázsa. Összesen: 186.793 holdon 136.49 átlagos terméssel 25,421.635 mázsa termelt. Tavaly 40,143.053 mázsa.

Az országos termés átlagát a katasztrális holdanként 136.09 métermázstól elérő és ezen felül termést remélnek a következő megyékben:

Sopronmegyében 168.26 mázsa, Tolna- megyében 167.25, Vas megyében 164.30, Békés-

megyében 163.05, Győr megyében 160.06, Arad megyében 159.32, Trencsénm.-ben 154.43, Kisküküllő megyében 153.63, Komárom megyében 150.76, Krassó-Szörénymegyében 150.00 Somogy megyében 149.32, Csongrád megyében 149.27, Moson megyében 146.70, Brassó megyében 146.20, Baranyamegyében 145.42, Csanád megyében 140.98, Nyitra megyében 138.39, Veszprém megyében 137.07, Szeben megyében 137.02, Pozsony megyében 136.71 mázsa átlaggal.

Holdanként 100—136.09 mázsa cukorrépa- termést remélnék a következő megyékben:

Bereg megyében 134.92 mázsa, Bács-Bodrog megyében 134.02, Szatmár megyében 132.74, Pest-Pilis-Solt-Kiskun megyében 131.78, Bihar- megyében 131.14, Nagyküküllőm.-ben 127.34, Borsod megyében 124.84, Háromszék megyében 123.99, Abauj-Tornamegyében 122.47, Zala- megyében 121.12, Jász-Nagy-Kun-Szolnok- megyében 120.16, Temes megyében 120.00, Fejér- megyében 119.55, Gömör-Kishont megyében 115.71, Szolnok-Doboka megyében 115.11, Heves megyében 114.80, Nógrád megyében 112.68, Borsod megyében 111.50, Torontál megyében 110.43, Hajdú megyében 102.65, Zemplén- megyében 105.48, Hont megyében 102.16, Eszter- gommegyében 101.67, Sáros megyében 100.—, Szepes megyében 100.—, Szilágym.-ben 100.—, Ugocsa megyében 100.—, Csik megyében 100.—, Marostordamegyében 100.— mázsa átlaggal.

Végül katasztrális holdanként 100 mázsán aluli cukorrépa termést remélnék:

Fogarasmegyében 95.— mázsa, Szabolcs- megyében 91.26, Ung megyében 81.80, Kolozs- megyében 80.—, Hunyad megyében 80.—, Udvarhely megyében 80.—, Alsófehérmegyében 76.—, Árva megyében 70.—, Túróc megyében 60.—, Zólyom megyében 60.— mázsa átlaggal.

Takarmányfélék.

A takarmányrépa fejlődésének az utolsó két hét időjárása kedvezett. Gumói általában szépek s bár részint a hiányos megművelés, részint a gyakori esőzések folytán helyenkint ritka és gazos, míg a jó közepes termés remélhető. Szedését egyes helyeken megkezdették.

A repce vetését mindenütt befejezték s általában jól kel. — A kerti vetemény állapota általában kielégítő, bár sok helyen a hideg időjárás miatt egyes fajták teljes beérése késik. A betakarítás sok helyen folyamatban van. Általában jó közepes termés várható. — A bab a nedves és hideg időjárás következtében egyes helyeken lassan érik be, szedés folyamatban van s a hozam mennyiségre nézve kielégítő, minősége azonban a nedves időjárás miatt gyengébb. Általában jó közepes termést ad. — Egyéb hüvelyesek kielégítő termést adtak. — A káposzta fejlődése általában jó. Feje elég nagy és tömött. A tulnedves időjárás folytán egyes helyeken repedezik és rohadásba

megy át. Vágása némely helyen folyamatban van. Általában jó közepes termésre van kilátás.

A komló szedése befejeztetett. Közepes termést adott. Száritása folyamatban van.

A köles és tatárka aratása nagyobb részt folyamatban van. Jó közepes termést ad.

A cirok beérése lassan halad. Jó közepes termést ígér.

A kender és len tilolása folyamatban van. Elég hosszú és finom szálú. A kender valamivel jobb termést adott, mint a len.

A dohány törése befejezéséhez közeledik, mennyiségileg és minőségileg jó közepes termést ad.

A mesterséges takarmányok közül a lóhere harmadik kaszálása jó eredményt adott, bár minősége a tul sok eső miatt kissé szenvedett. A tarlóhere jó.

A lucerna 3-ik, egyes helyeken pedig 4-ik kaszálása általában jó termést adott. Sok helyütt renden ázott, miáltal a minőség szenvedett. A bükköny mennyiségileg kielégítő, minőségileg azonban gyenge termést adott. A mohar betakarítása folyamatban van. Jó közepes termést ad. A csalamádé betakarítása bő termés mellett folyamatban van. A réti sarju termésének betakarítása folyamatban van. A hozam mennyiségileg és minőségileg jó. Egyes helyeken azért, hogy az esős időjárás miatt a kellő időben betakarítani nem lehetett s így renden ázott, a minőség szenvedett. A legelők jók, úgy, hogy a jószág elegendő táplálékot talál rajta.

A gyümölcsstermés.

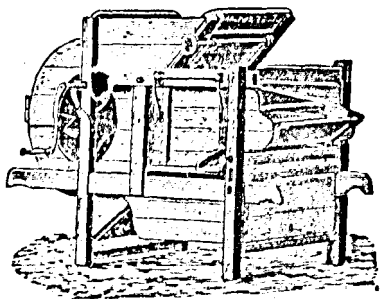
A gyümölcsfák termése országrészenként különböző, általános a panasz, hogy sok a férges, különösen almában, a szilva pedig egyes helyeken a sok esőzés folytán fölrepedt. Egyes fajták szedése folyamatban van. A szilva, alma és körte közepesen aluli, őszi barack közepes, dió és mogyoró jó, a mandula pedig gyenge termést ad. Az egyéb gyümölcsfák termése kielégítő.

A szőlő.

Megjelent a hivatalos jelentés a szőlők szüreti reménységéről is. A legtöbb szőlővidékről 70—90 koronás must-arat jelentenek és a szőlőbetegség, valamint az időjárás kártételéről számolnak be. Az egyes fontosabb kerületekről a következő tudósítást adjuk:

Budapesti kerület: A legutóbbi eső a szőlő fölrepedését idézte elő, miért is többen e hónap végén megkezdik a szüretet. Ó-bor készlet csekély. Mustra hektoliterenként 80-90 koronával már történt kötés.

Tapolcai kerület: A rohadás fokozódik, bár az utóbbi melegebb és szárazabb idő a szőlő érésére jó hatással volt. A szüretet néhány termelő már megkezdte. A várható minőség alig kielégítő. A mustot 70-80 koronával veszik.



Minden gazdaságban :: Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és nélkülözhetetlenek. :: legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

**„EREDETI KALMÁR-ROSTÁK”
és „HERKULES” TENGERIMORZSOLÓK
KALMÁR ZS. és Társa, Hódmezővásárhely**

különleges terménytisztító gépgyár és vasöntöde.

Ezévi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

Egri kerület: A kedvezőtlen idő az érést késlelteti. A sok eső egyes fajtáknál a szemek fölrepedését és rothadását idézte elő. A lapos fekvésekben szeptember 19-én és 20-án reggel dér volt. A hegyi szőlőkben közepes, sik vidéken gyenge termés várható. Mustra kötés már történt hektoliterenként 70—80 koronával.

Tarcali kerület: A szőlő a kedvezőtlen esős időben rothadásnak indult s így a termés mennyisége erősen csökkent. A bor ára emelkedik.

Bihardiószegi kerület: A szőlő rothadása utóbbi időben megszűnt, illetőleg alább hagyott, az eddigi kár azonban máris mintegy 60—65 százalékra tehető. Egyes korai szőlőfajoknál, ahol a fűrtök eléggé beértek, a must minősége is igen jó, míg a késői fajtáknál gyenge lesz a minőség. A mustot hektoliterenként 70 K-ig veszik. A borkereslet igen élénk.

Ménési kerület: Az érés gyengén halad. A rothadás bár lassan, de tovább terjed. Gyenge közép termés remélhető. Borkereslet élénk. Mustra 70 K-ás kötések történtek.

Kecskeméti kerület. A korai fajtáknál a moly és peronoszpora okozta rothadás is jelentkezett, ezek szüretelése megkezdődött. Általában gyenge termés várható. Borkereslet igen élénk, kínálat nincs. A mustot hektoliterenként 75 koronáért veszik.

Nagyenyedi kerület. Bár a hűvös időjárás a szőlő fejlődését hátráltatja a szüretig még hátralevő idő alatt, ha sok eső nem lesz, az érés annyira haladhat, hogy igen jó minőségű must várható. Jó közepes termésre van kilátás. A must iránt igen nagy az érdeklődés. Uradalmi mustért 80 koronát ajánlanak.

Dicsőszentmártoni kerület. Az időjárás kissé javult és így a szőlő fejlődése is jobban halad. Jó közepes termésre van kilátás.

A borárak emelkedése.

Megbízható értesüléseket kaptunk arról, hogy némely borvidéken már most 60—70 fillért fizetnek elővételben a must literjéért. Ebből elsősorban arra is lehet következtetni, hogy az idén kevés bor terem minden ellenkező híresztelés dacára, a második következtetés pedig az, hogy a bortermelés nagyon megdrágulhatott, ha már a termelőnek is van merészsége termékeért ilyen igazán szokatlanul nagy árakat kérni s azokat meg is kapja.

Lássuk hogy áll a helyzet. Ami az első következtetést illeti, azzal röviden végezhetünk. Elő kell keresni a földművelésügyi miniszteriumnak hivatalos termésjelentését. Ez mindig megbízható volt s most is annak tekinthetjük. E jelentés szerint azok a borvidékeken, ahol a tömegfogyasztásra szolgáló borok túlnyomó nagy része terem, az idén — ha csak szüretig csuda nem történik — legfeljebb gyenge közepes, de legtöbb helyütt gyenge, vagy rossz termés várható. Egy-két hegyvidéken számíthatnak közepes termésre, jóra sehol. Aki ért a borhoz, az tudja jól, hogy ez mit jelent. Ha tehát ilyenformán kevés lesz a bor, szinte természetes, hogy az ára is emelkedik.

De nem csak a kereslet, hanem a termés szempontjából is indokolt a borárak szokatlan emelkedése. Mibe kerül ma a szőlőművelés? Még a termelő előtt is érthetetlen, hogy a várható haszon reményében hogy lehetett annyi pénzt kockáztatni? A tavalyi rossz szürettől eltekintve kezdődött a kiadás 5—6 koronás nyitási, metszési, kapálási napszámmal. A második kiadás a 6—8 koronás töltyötési, első, második, harmadik permetezési napszám, ami sok helyen felment 10—12 koronára is, főleg oly helyeken, ahol a nyári szántóföldi munkák idejére maradt a szőlőgondozás munkája. Beszéljünk-e a 3—4 koronás kilonkénti rézgálic árakról, vagy ami még ennél is rosszabb, a rézgálic hiányról, ami egyenesen sirásója volt annak, hogy az idei bortermés a legtöbb helyen kielégítő legyen? Egy szóval a szőlőművelés amúgy is költséges voltát tekintve az idén talán az járt legjobban, aki

rábizta a természetre a szőlő gondjait. Ha terem jó, ha nem terem, még jobb, legalább megspórolom a szüretelési költségeket. (Ez se lesz kicsi). Aki így gondolkozott legjobban járt, de ezt csak az tehette, akinél a szőlőtelepítéssel járó nagy befektetés csak mellékes kérdés volt, akinél a szüret nem egzisztenciális kérdés. Hány ember, hány bortermelő van ilyen.

Ujabbban a hadvezetőség is vásárol sok bort. Ez szintén fokozza a keresletet. Ezt sem lehet hibáztatni, mert hiszen a bor békés polgári foglalkozás közben inkább luxus-cikk, a harcoló katonánál azonban energia növesztő s elismert táplálószer. Százszor jobb a pálinkánál, amit úgy látszik kiküszöböltek nagyrészt a harcterekről. A polgári fogyasztó nyugodjék tehát bele abba is, hogy ha a termelés körülményei folytán megdrágult bor igen jelentékeny része oda jut, ahol szükség van rá s ha esetleg ez is hozzájárul a bor drágulásához, viseljük azzal a könnyű szízzel, amivel a cipődrágulását viseljük, vagy a tintáét. Kevesebbet iszunk, kevesebbet irunk, kevesebbet járunk fölöslegesen. Pont.

Gyümölcszedés és eltartás.

Legértékesebb gyümölcsünk, az őszi alma és körtefélék leszedésének ideje itt van. Az idén a legtöbb vidéken jó termés ígérkezik a fenti két gyümölcsfajból, a kereslet pedig minden bizonynyal oly óriási lesz, hogy a mutatózó termés minden gondra, minden fáradságra érdemes.

Első feltétele a sikeres eltartásnak, hogy a gyümölcsöt ne szedjük le korán. A még tökéletlenül beérett gyümölcs megráncosodik, összeszárad, de nem érik meg, míg ugyanaz, ha egy-két héttig még a fán hagyjuk volna, kiváló minőséget szolgáltatott volna. A gyümölcsnek általános leszüretelése előtt tegyünk próbát, szedjünk le néhány érettnak látszó példányt és helyezzük el azokat a gyümölcseltartásra szánt helyiségben. Ha a gyümölcs még nem volt alkalmas a leszedésre, pár nap alatt már a fonyadás, ráncosodás fog rajta jelentkezni. Ha ellenben azt látjuk, hogy minden különösebb változás nélkül eláll, megkezdhetjük az általános szedést, amelynek a téli fajoknál a legrendesebb ideje nálunk szeptember második fele, október eleje. Természetesen nem indulhatunk csupán a kalendárium szerint, mert az érési állapot a fajtól és a természeti tényezőktől függ, amelyek rendkívül változók.

A gyümölcs leszedésénél arra a lehető legnagyobb gondot kell fordítani, hogy az meg ne üsdődjék, törődjék. A gyümölcsöt tehát óvatosan, egyenként kell leszedni és amit nem érünk el kézzel, azt gyümölcszedő-zacskóval emeljük le. Valószínűleg felháborító az a barbár szokás, hogy a legfinomabb körte- és almafajokat is nálunk számos helyen úgy verik le a fáról. Ezt meg lehet tenni a dióval, de nem a finom és érzékeny husu gyümölcsökkel, amelyeknek tartósága nagy mértékben függ attól, hogy mennyire sikerült azokat épen leszedni a fáról.

Következő teendőnk a gyümölcs osztályozása. Ez kettős okból is kívánatos. Először azért, mert a harmadrendű, esetleg hibás gyümölcs nem elálló, azt minél előbb piacra kell vinnünk, mert magában véve is romlandó, meg a környezetére is veszedelmes lehet, másrészt azért, mert így az elsőrendű gyümölcsnek értékét nagymértékben emeljük és ezért jelentékenyen magasabb árt fogunk elérni. Az idén különösen lehet ajánlani, hogy azok a termelők, akik tehetik, tartsák meg elsőrendű gyümölcsüket és csak a tél folyamán, esetleg jövő tavasszal értékesítsék. Bizonyos ugyanis, hogy a gyümölcsnek óriási kelendőssége és jó ára lesz és ha a termelő annak idején maga viszi piacra a gyümölcsöt, jól jár, mert a közvetítő kereskedelem hasznát is magának biztosítja, de jól jár a fogyasztó is, mert első kézből mégis

csak olcsóbban kapja a gyümölcsöt. Ezért is igen fontosnak tartom, ma a termelőket az osztályozásnak előnyeire figyelmeztetni és arra buzdítani, hogy elsőrendű terményeiket igyekezzenek eltartani és közvetlen a fogyasztókhoz juttatni.

Az osztályozásnál három osztályt állíthatunk fel. Az elsőbe a teljesen kifogástalan, tökéletesen fejlett, legszebb gyümölcsöt sorozzuk, a másodikba szintén egészséges jól elálló példányokat, amelyek azonban nem tökéletesen fejlettségűek, nevezetesen kisebbek az átlagosnál, vagy alakjukra, színükre stb. eltűnnek a fajta szokott jellegétől, kissé forradásosak, úgy azonban, hogy ezek a hibák eltarthatóságukat egyáltalában nem befolyásolják. Végül a harmadik osztályba soroljuk azokat a gyümölcsöket, amelyekben nem lehet megbízni, hogy eltarthatók lesznek. Így a férges, üdődött vagy más olyan hibás gyümölcsöt, amelynek eltarthatósága legalább is kétséges. Az első két osztályt igyekszünk valamely megfelelő helyiségben jól eltartani, míg a harmadikat iparkodunk minél előbb értékesíteni.

A téli eltartásra szánt gyümölcsrel nem kell semmiféle különleges munkát végezni, pld. megtörölgetni stb. Fő gondunk arra legyen, hogy elrakás közben, szárazon maradjon és ne törődjék. Az egészséges, száraz gyümölcs megfelelő helyiségben, minden különösebb törülgetés, csomagolás stb. nélkül is jól eláll. Szükséges természetesen, hogy az eltartásra szánt helyiség megfelelő legyen. Erre a célra legalkalmasabb az olyan pincehelyiség, amely fagymentes, kissé nyirkos, de nem nedves, emellett eléggé szellős és tiszta levegőjű. Az ilyen kamrában vagy pincében deszkaállványokat állítunk fel és ezekre helyezük el az eltartandó gyümölcsöt lehetőleg úgy, hogy minden egyes gyümölcs külön álljon, ne érintkezzék a többivel. Kevésbé finom és nagyobb tömegben eltartható gyümölcsnél ettől a szabálytól eltekintünk, de az elsőrendű, kényesebb természetű fajoknál így kell eljárunk. A helyiséget a gyümölcs elraktározása előtt legalább egy héttel kitakarítjuk, a falakat is lesöpörjük, az állványokat letisztogatjuk és kiszárítjuk és pár nappal az elraktározás előtt jó erősen bekénezzük a helyiséget. Valami cserépedényben annyi kényégetünk el, amennyi elégséges arra, hogy a helyiséget teljesen betöltsék a kénessav gőzei, azután minden nyílást jól elzárunk és így hagyjuk legalább 24 óráig. Ennek az időnek elmúltával a helyiséget alaposan kiszellőztetjük és következhet az elrakás. Az eltartásra szánt helyiségnek homályosnak kell lenni, mert világos helyen a gyümölcs hamar megráncosodik és külső megjelenése nem valami kívánatos lesz. Ugyanezen okból nem szabad a helyiségnek nagyon száraznak lennie. Ilyen helyiségben tanácsos valami nyitott edényben vizet tartani. Különös gondot igényel a fagyveszedelem ellen való védekezés. Ha a pince vagy kamra magában véve is elég védelmet nyújt minden fagyveszedelem ellen, úgy ez elmarad, de kamráknál, gyümölcseltartásra ideiglenesen berendezett szobáknál stb. gyakran előfordul, hogy a gyümölcsöt a fagy ellen különös védelemben kell részesíteni. Jó szolgálatot tehet az ajtó- és ablaknyílásoknak vastag szalmatarakóval való megvédése, a padlásra hordott szalma, de tanácsos magát a gyümölcsöt is valami száraz takaró réteggel ellátni. Jó szolgálatot tehetnek, különösen példásan eltartott gyümölcsnél száraz ruhafélék, vagy teljesen száraz gyékények, szalmatarakók.

Az eltartásra szánt gyümölcsöt állandóan szemmel kell tartani és mihelyt valamelyik romlásnak kezd indulni vagy csak gyanus tüneteket mutat, azonnal el kell távolítani a többi közül és értékesíteni kell. E célból a gyümölcsöt hetenként legalább egyszer át kell vizsgálni.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A vadásztársaság tagjai. Felmerült eset alkalmából a belügyminiszter elvi jelentőségű döntésben mondotta ki, hogy midőn a község vadászterületét bérbe veszi valaki oly engedménnyel, hogy maga mellé társakat vehet, az ily módon létrejött társaság még nem egyesület és annak tagjai alapszabály nélküli egyesületbe való belépés miatt nem büntethetők.

A takonykór elleni védekezés új rendje. Miután a takonykór felismerésére szolgáló diagnosztikai eljárás jelenlegi módja és az ezzel kapcsolatos rendelkezés különösen a mostani rendkívüli viszonyok között nem bizonyult mindenben megfelelőnek, az eddigi rendelkezések részben hatályon kívül helyezésével, a földmivélségi miniszter új rendeletben szabályozta az irtást, a diagnosztikai eljárást és az összes kapcsolatos kérdéseket. Közölvén a rendeletet a törvényhatóságokkal, azok figyelmét külön is felhívja a rendelet 2. §-ának intézkedésére, hogy jövőben a diagnosztikai eljárások hivatalból, minden külön rendelet bevétele nélkül fognak alkalmaztatni. Ez az intézkedés a betegség jelenlegi nagymérvű elterjedtsége miatt, a sikeres védekezés érdekében azért szükséges, mert az 1888. évi VII. t.-cz. 76. §-ában előírt állatorvosi megfigyelés nem vezet eredményre, s mert a takonykór rejtett alakját csak különböző diagnosztikai eljárások segítségével lehet megállapítani. Ha ugyanis a diagnosztikai eljárások alkalmazása az állatbirtokosok elhatározásától tételné függővé, könnyen megtörténhetnek, hogy olyankor, midőn az állatbirtokosok a diagnosztikai alkalmazásába nem egyeznek bele, a fertőzött állatállományban a 60 napi megfigyelési idő kedvező eltelte után látszólag olyan állatok is feloldatnak a zár alól, melyek rejtett takonykórban szenvednek s amelyeken a betegség hosszú lappangás folytán csak hosszabb idő múlva jelentkeznek a betegség tünetei. Kötelesek a törvényhatóságok a legkiterjedtebb módon közölni. Megjegyzi a miniszter, hogy a rendelet életbeléptetése előtt megkezdett malleinezéseket, az eljárás megkezdése idejében érvényben volt rendeletek értelmében kell folytatni és befejezni. Kiegészítését képezi a rendeletnek az állatorvosok számára kiadott, minden részletre kiterjedő utasítás. A rendelet október hó 1-én lép életbe.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A jövő év termése érdekében. Kolozsvármegye törvényhatósági gazdasági intéző bizottsága a következő felhívást bocsátotta ki: „Kolozsvármegye lakosságához! Az év elején azért fordultunk a vármegye lakosságához, hogy a háború következtében megfogyatkozott munkaerőt fokozott munkával pótolják és minden talpalattnyi földet miveljenek meg. Felszólításunk eredményes volt, mert Kolozsvármegye minden lakója átértette azt, hogy a gazdasági munka elvégzése szeretett Hazánk iránti kötelességünk. Mindenki eleget tett ezen kötelességének, úgy, hogy az idén 2159 kat. holddal többet mivelünk meg, mint az elmúlt gazdasági évben. A háború azonban még ma is tart és úgy a honvédelem, mint a közélet érdekei, megkövetelik, hogy továbbra is fokozott tevékenységet fejtünk ki, tegyünk meg többet, mint eddig tettünk. A háború megtanított arra, hogy mit lehet erős akarattal elérnünk, megtanította asszonyainkat is, hogy a férfi gazdasági munkáját ők is el tudják végezni. Most a jövő év termését kell biztosítani! A háború napról-napra több embert vesz ki az itthon dolgozók soraiból. Katonáink élelmezésére, szállításokra sok állatunkat át kellett adnunk. Ezek a körülmények azt tanácsolják, hogy most összesen annyit vessünk, hogy a tavaszra kevesebb munkánk legyen,

mert senki sem tudhatja előre, hogy tavasszal mennyi munkaerő fog rendelkezésünkre állani. De különben is nagyon kérdéses, hogy tavaszra elég vetőmagunk lesz-e? Az, hogy valakinek van tavaszi vetőmagja, ne tévessze meg őt, mert nem láthatja mi van a más emberek magtárában. Ha tehát módja van őszi gabona vetésére, vessen őszi gabonát. Vessünk tehát még több őszi gabona félért, mint más években! Igavonó állatainkon semmi áron túl ne adjunk, mert őszi munkánál azokat nem nélkülözhetjük. Segítsük ki egymást, mint eddig is tettük kézierővel, igával, ahogy becsületes honpolgárokhoz illik. Segítsük ki különösen a hadbavonultak hátramaradottait, az özvegyeket és árvákat a szükséges munkarővel. Akik most a termést fokozzák, akik ebben egymást segítik, mindnyájan szeretett Hazánk jóllétén munkálkodnak. Kolozsvár, 1915. szeptember 20. Dózsa Endre s. k. a törvényhatósági gazd. int. bizottság elnöke. Dr. Pavlik Sándor s. k. a törvényhatósági gazd. int. bizottság elnöke.

— Gabonabehozatal az európai államokra 1915–16-ban. Angol-amerikai források alapján közölhetjük azt a hozzávetést, mely a jelen gazdasági évben várható gabona behozatal mennyiségét tartalmazza, a megelőző év tényleges behozatalát zárjel között hozzátevé. A szántásba vett idő 1915 aug. 1-étől 1915 július 31-éig terjed s azon föltevésből indul ki, hogy a háború által okozott forgalmi zavarok többára is fönn fognak állani. A mennyiségek millió métermázsákra szólnak. Ezek szerint: Nagy-Britannia 59.84 (59.84.) Franciaország 27.2 (23.12.) Hollandia 16.32 (14.14.) Olaszország 21.76 (19.04.) Pyrenei-államok 4.08 (3.53.) Görögország 3.26 (3.00.) Skandinávia 6.8 (6.8.) Egyéb országok 0.816 (0.76.) Az Európán kívül eső államokra 16.3 (14.00) van számítva. E szükséglet fedezésére a következő országok vannak kombinációba véve: Az Egyesült-államok 81.6. Kanada 32.6. Ausztrália és Argentína 31.3 millió. E legutóbb említett országoknak még az 1914-iki termésből volna 12.5 millió q. exportra való gabonája úgy, hogy az európai, főnebb említett államok és országok gabona szükséglete Oroszország és a dunai államok bevonása nélkül is fedezve lehet. A főnebb előadott adatok talán nagyjából megállják a kritikát, de részleteikben itt-ott kifogásalhatók, mert pl. Olaszországban a kiörlés 803-ra terjesztetett ki, a kórházakban azonban a fehér kenyér sütésre szülő engedély visszavonatot. Anglia pedig Kanadát le tiltotta, hogy más állam számára is exportáljon, mint épen Nagy-Britanniába.

— Állatösszeírás Németországban. A németbirodalomban 1914 december 1-én meg-ejtett állatösszeírás szerint a következő volt az állatállomány: Szarvasmarha volt 1914 december 1-én 21,817,769 drb. (1913 végén 20,994,344); melyek közül borjú 2,070,904 (1,915,389), növendékmarha 6,849,429 (6,194,453) és tehén 11,316,586 (11,320,344). Juh volt 1914 decemberben 5,448,539, 1913-ban pedig 5,520,837. Disznó 25,339,627 volt az előző évi 25,659,140-el szemben. Kecske 1914-ben 3,533,744 volt az 1913-iki 3,584,384-el szemben. Végül ló 1913 dec. 1-én 3,422,067 volt, tavaly azonban a ló-állomány, mint hogy igen jelentékeny része a harctéren van, nem volt összeolvasható.

— A hadimarhavágás me léktermékei. Hová lesz a hadtápvonalakon belől levágott marhák bőre és faggyuja? Ezt az érdekes kérdést veti föl egy szaklap. Eleintén, ugymond, semmit sem lehetett megtudni például a fent említett marhák bőréről. Utóbb kiderült, hogy az efféle bőrnek akadt vállalkozója, a kit méltán irigyelhetnek a szakmába tartozó nyersbőrkereskedők. Az ugynevezett „hadtápfaggyu-nak” még mindig nem lehetett kifürkészni a sorsát. A hadtápvonalon belül levágott állatok faggyuját naponta 15—18 ezer koronára lehet becsülni s ma, minor a hadseregnek is olyan nagy a faggyuszükséglete, igazán kár lenne ezt az értékes nyersanyagot veszendőbe engedni.

— A perenoszpóra idei kártételei. Nem igen volt még egy évben sem oly általánosan elterjedve a perenoszpóra mint az idén, ilyen nagy kárt azonban bizonyosan sohasem okozott, mert a folyó évben olyan nagy szőlőtermés ígérkezett, aminő már nagyon régen nem, a borárak pedig olyan magasak, aminők bizonyosan sahasem voltak. Az ország nem egy vidékén teljesen megsemmisítette a termést.

Legtöbbet szenvedtek az alföldi homoki szőlők, amelyek legnagyobb részben teljesen csupaszon állanak szőlő és levél nélkül, végképpen elgyomosodva. A kisgazdák szőlőjében sok helyütt 100% a kár, a nagyobb birtokosok egy része termésének 20—25%-át azonban megmentette. A hegyvidéken már tűrhetőbb a helyzet. Aradhegyalján teljesen tönkrement szőlők nincsenek, a kisbirtokos is fog 15—20 hl-t, a nagybirtokos pedig 20—30 hl-t szüretelni. Erdélyben a perenoszpóra alig tett kárt, mert csak a második permetezés után állottak be az esőzések, nagy termések azonban nincsenek s 10—20 hl-esnél nagyobb szüretetek nem igen lesznek. Tokajhegyalján már jelentékenyebb kárt okozott a peronoszpóra s annak, aki nem védekezett a legnagyobb erélylyel, meglehetősen tönkrement a szőlője. Mégis itt a fürtperonoszpóra nem lépett fel tulnagy mértékben s ennek következtében a Hegyalján gyengeközepes termés ígérkezik, nem nagyobb, mint aminő rendszeren szokott lenni. Legnagyobb termés van az országban Gyöngyös—Visonta vidékén; a legkisebb parasztszőlőben is ígérkezik 25—30 hl. termés, a gondosabban kezelt nagy szőlőkben pedig 46—60 hl. sőt egy legelsőrangú szőlőben 100 hl. mustot szürtek csemegeszőlőből 1¼ kat. holdról. Gyöngyösnek legalább 15 millió korona bevétele lesz ezidén szőlőből.

A Dunántul nagyon vegyes eredményekre van kilátás. A homoki szőlők itt is jórészt tönkrementek s teljesen csupasz, fürt nélküli szőlőt itt is nagyon sokat lehet látni. Pécs vidékén azonban elég jól állanak a szőlők s nem egy jól kezelt szőlő teljesen mentes a peronoszpórától, 40—70 hektoliteres termés kilátással. Annak, aki kat. holdanként 800—1000 koronát áldozott szőlőjére s eddig gondosan kezelte s trágyázta, 60—70 hl. termés van, ami a nagy kiadást s gondos kezelést eléggé megfizeti. A Balaton mellékén is elég jól állnak a gondosan kezelt s jó permetezett szőlők, de legfeljebb csak fele az egész szőlőterületnek. A szekszárdi határban levő 6000 hold szőlőről 1000 hektoliter sem fognak szüretelni, annyira tönkretette a peronoszpóra.

Magyarországnak körülbelül csak 1/5 annyi bora fog teremni, mint amennyi ígérkezett júniusban. Ez az év is azt bizonyítja, hogy szőlőt eredményesen csak nagy tudással s áldozatkészséggel lehet. Dus trágyázás, szakadatlan permetezés busás jövedelmet ad mindig, miként az idén is, s csak a fagy, meg a jégeső az, ami teljesen tönkre teheti a szőlőt, egyéb minden baj ellen sikeresen lehet ma már védekezni.

— A tej felhasználása száj- és körömfájás esetén. A mai tejtermelési viszonyok idején sok oldalról felmerül az a kérdés, szabad-e száj- és körömfájással fertőzött tehényállományból az egészséges tehenektől fejt tejet közfogyasztásra, vagy pedig forralva a gazdaságban felhasználni. Illetékes forrásból nyert értesülés szerint ez a kérdés így döntendő el: Az állategészségügyi törvény 79 §-a értelmében száj- és körömfájásban beteg tehenek tejét forgalomba hozni, vagy felhasználni tilos és az e törvény végrehajtását szabályozó rendelet 221 §-a arra kötelezi a hatóságokat, hogy az ilyen tej megsemmisítéséről gondoskodjanak. Ez az intézkedés csak a valóban beteg tehenekre vonatkozik s nem egyúttal a fertőzött állományokban lévő egészséges tehenek tejére. Minthogy a gyakorlatban az említett tilalom alkalmazása tekintetben kétségek kerültek föl, a m. kir. földmivélségi miniszterium 1890.

július 5-én 34.873 sz. a. kelt rendeletében kimondotta, hogy abban az esetben, ha a száj- és körömfájással fertőzött istállóból, vagy csordából az összes beteg állatok eltávolítottak és a tulajdonos ezt a helyi hatóságnak bejelentette, a megmaradt egészséges állatok teje szabadon értékesíthető, illetve elszállítható. Olyan istállóból viszont, melyben csak egy beteg állat is van, a tej nem kerülhet fogyasztásra, vagy feldolgozásra.

— **Az ampelográfiai intézet „szőlészeti utmutatásai.”** A szőlősgazdákra nézve igen hasznos munkát végzett Istvánffy Gyula dr. egyetemi professzor, amikor megszerkesztette az igazgatása alatt álló Ampelológiai Intézet „Szőlészeti Utmutatásai” címen egy sűrű nyomtatású 63 oldalnyi füzetben mindazt a sok — az intézet közhasznú kutatásából s kísérleteiből leszűrt gyakorlati tudnivalót, mely a szőlősgazdát egyrészt a legfontosabb kérdésekben a teendők felől közvetlen tájékoztatja, másrészt pedig felvilágosítja arról is, hogy minő adatokat nyújtson az intézetnek, ha a füzetben beható részletességgel tárgyalt elsőrendű gazdasági fontosságú, de bonyolultabb kérdésekben (pl. klorózis, visszaesés) az intézet tanácsát igénybe venni akarja. Így tehát megkönnyíti a szőlősgazda dolgát, megrövidíti azt az időt, melybe a tájékozásnak elnyerése kerül, egyszerűsítvén az eljárást s mindezen kívül pedig ökszerű módon a gazdát a kérdések lényegébe hatoló s mégis népszerű módon felvilágosítja és kioktatja. A füzetben a legfontosabb szőlőbetegségek elleni védekezés foglalja el az első három fejezetet, itt értékesítette szerző leggazdagabb kutatásai eredményeit s különösen figyelemreméltó s nagyjelentőségű eredmény a Peronospora elleni permetezések kellő időpontjának megállapítása a lappangási időszak alapján, (ezt a bádeni nagyhercegségben Istvánffy módszere alapján már gyakorlatilag alkalmazzák is) a továbbiakban a szőlővessző minősítése, érettségi állapotának megismerése következik az intézet kutatásai alapján, aztán pedig a telepítés körüli tudnivalók, főleg a fajta helyes megválasztása, a műtrágyázás elvei s a szerek adagolása a talajok szerint és végül az évek folyamán oly népszerűsége szert tett fajlesztőknek (az idén is egy nagy szőlő birtok egymaga hatezer hektóliter must számára kért élesztőt) a must terjesztése körüli alkalmazása tárgyaltatnak. Mindez tömören és közérthetően van megszerkesztve s melegen ajánlhatjuk szőlősgazdáinknak, hogy ezt a tanácsadót, míg a készlet tart, mielőbb megszerzzék, mert a földművelésügyi miniszter gondoskodásából a füzetet a m. kir. Ampelológiai Intézet (Budapest, II. Debrői-ut 15.) ingyen küldi meg a szőlősgazdáknak, ha bár csak levelezőlapon címüket tudatják.

— **A nemesített buzafajtaversenyek.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület növénynemesítő bizottsága által a 22 buzatermesztő vármegyében ennek az évnek az őszén rendezendő fajtaversenyt egy-egy helyen legalább 6 és leginkább 12 nemesített fajtaival állítják be, a versenyre vállalkozó gazdaság választása szerinti számban, minden 4. parcellát a gazdaságban ezideig termesztett buzafajtaival kell összehasonlítás céljából bevetni és ha a fajtaversenyt végrehajtó gazdaság a bizottság által kijelölt fajtaikon kívül még más buzafajtákat is akar ezekkel összehasonlítani, azokból is vehet megfelelő számú parcellákat. A beérkező jelentések alapján az OMGE. kijelöli, hogy mely gazdaság, hány fajtaival és a felajánlott fajták közül melyekkel állítja be a fajtaversenyt és erről úgy a nemesítőket, mint a vármegyei gazdasági egyesületeket értesítve, egyúttal a versenykísérlet végrehajtására szolgáló részletes utmutatást is meg fogja adni. A tervezet szerint a versenykísérlet egyenletes minőségű talajon olyan gazdasági táblán állítandó be, amelynek előveteménye az ottani vidéken leggyakoribb buzaelővetemény, a gazdaságban szokásos műtrágyázás alkalmazható, de annak az egész területen egyenletes módon kell történnie. A

kísérleti parcellákat úgy kell a táblában beállítani, hogy azok annak szélétől 8—10 méterrel beljebb legyenek és a kísérleti parcellák folytatódólagosan sorakoznak egymás mellett oly módon, hogy minden parcella, illetőleg fajta között 3 sor üresen maradjon a keveredés megakadályozása céljából. Különösen vigyázni kell arra, hogy minden egyes parcellára egyenlő mennyiségű vetőmag jusson, mert egyik buzafajta nagyobb szemű, mint a másik és így azonos vetőgéppel a nagyobb szeműből kevesebb vetőmag jusson a területre. Abban az esetben, ha valamely fajtából kimaradna vetőmag, akkor az utólagosan szórva reávetendő az illető fajta parcellájára. A parcellák karókkal jelöltetnek, de célszerű a fajták sorrendjét egy helyszínrajzban feltüntetni, hogy később tévedések elkerültesse. A tenyészet ideje alatt, a kalászos és érés, rozsdásodás, megdülés megfigyelése kívánatos, aratáskor minden parcella külön arattatik és a termése keresztszám, illetőleg kévekben állapítatik meg, a szalma-termés külön nem lesz lemérve, de minden egyes parcella termését külön csépelve, a magtermés leméretik és az eredmények a termelési adatokkal együtt a rendelkezésre bocsátandó rovatos kérdőív felhasználásával az OMGE-hez Budapestre küldendő együttes feldolgozás céljából. Ezzel egyidejűleg úgy a gazdasági, mint a nemesített buzából 0.5—0.5 kg. mag és 15 kalászból álló kalászminta is küldendő be vizsgálat céljából.

A LAPPÉLÜGYELŐ BIZOTTSÁG FÜZETÉNEK MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA



Hatása biztos
Páratlan a maga nemében!

Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálunk egyedüli gyárosai:

LUTZ EDE és TÁRSA festékgyára
BUDAPEST, VII., Örnagy-utca 4.

Szilágymegyében közvetlen vasut mellett
728 kat. hold kitűnő birtok

január 1-re bérbe adó.
Értekezhetni:
Simó Pál földbirtokosnál
KOLOZSVÁR, pályaudvari posta.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő

HÁZAKRA
15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGKÖLCSÖNBŐT NYUJT

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.

3001

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

43 éves hadmentes, nős, kiscsaládu

gyakorlati gazdatiszt

25 évi általános jó praxissal és nagyságos Szalánzy Jenő ur 1200 holdas birtokába 10 éven át működik, tisztí vagy ispáni állást keres.

Beszél magyarul, németül és románul.

Címe: Bene János Örményszékes, posta Ladámos. (x. y.)

Algyógyi földmives iskolát jó sikerrel végzett

26 éves nős, hadmentes egyén, ki is elsőrendű uradalomban több évig mint ispán szolgált és jelenben mint gazdatiszt működik,

folyó évi november elsejére

megfelelő állást keres

Ajánlatot elfogad: Guttman Jakab elhelyező irodája, Kolozsvár, Mátyás kir.-utca. (x. x.)

ELADÓ
rendkívül **dus, egészséges**
Bükk-makk termés

700—800 darabra elegendő, teljes kihizálásig. Vasuthoz közel. Bő viz. Helyi viszonyokkal ismerős pásztor stb

Czim megtudható: A kiadóhivataltól.

Jó asztali bort
és
Szilvóriumot
egy-egy waggonon felüli, esetleg több waggonnyi mennyiségben, sürgősen

keres megvételre

3216 **elsőrendű kiviteli cég.**

Cimét megadja: A Kiadóhivatal.

Zsákot, Zsineget,
ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a
32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31—33. szám.

Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-intézet Kérjen ajánlatot

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapítva: 1900-ban. Alapítva: 1900-ban.

Igazgatóság Budapest IX. Kalvin-tér 10. Saját székházában

Biztosításokat elfogad tűz-, jég- és betöréses-lopás ellen, ugyszintén az ember életére a legkülömbözőbb módozatok szerint előnyös föltételek mellett.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.

A lefolyt 14 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzleteléslegéből közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

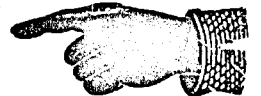
A szövetkezet biztosítékai 1914 XII. 31.:
Alapítványi üzletrészek és üzletrészek 2,550.760 — K

Díjtartalékok és díjárvitel (levonva a biztosítást illető részt)	3,421.937.58
Háztartalékok (levonva a viszontbiztosítást illető részt)	386.879.10
Külön és egyéb tartalékok	640.502.27
A szövetkezet kötelezettségeinek fedezetére mindennek előtt az évi díjbevétel és kamatjövedelem szolgál, az kitétt 1914-ben	7,358.260 —
	14,358.339.76 K
Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett	
tűzkárokból	15,050.000 —
jégkárokból	7,072.000 —
Biztosított érték tűzben 1914. évben	960,000.000 —
" jégben " "	63,500.000 —
Élettízlet állománya	19,013.428 —

A „Gazdák Biztosító Szövetkezete” alapítása és fiókinézménye a „GONDVISÉLÉS” Országos Központi Segélyező-Társulat Budapest, IX. Kalvin-tér 10 mely társulat tagjai részére 50 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítást nyújt, népbiztosítási osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, katonai és vegyes biztosításokat közvetít minden orvosi vizsgálat nélkül.

Hazafias kötelesség most a többtermelés!

Jelentékeny műtrágyamegtakarítás mellett tetemes termésmégtöbbletet biztosít a sortrágyázás!



Legjobb kombinált vetőgép a szabadalm.

“REKORD II.”

Sorba vet.

Árajánlattal szivesen szolgál

Sorba trágyáz.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezér-ügynöksége Budapest, Vilmos-császár-ut 32. szám.